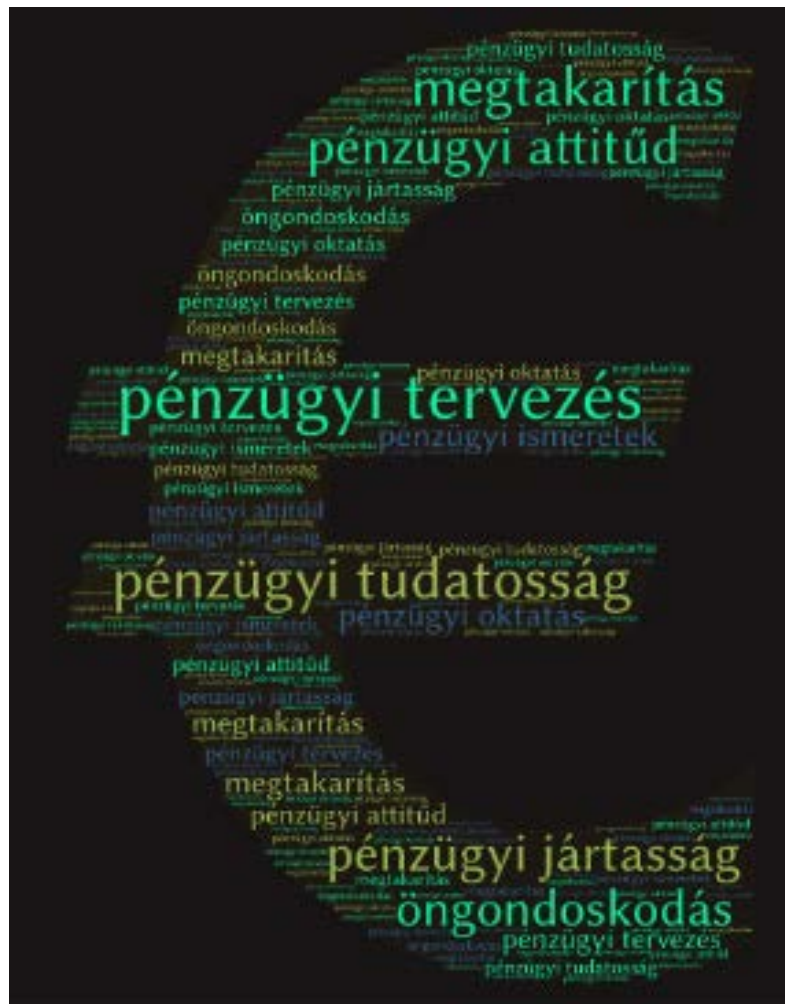
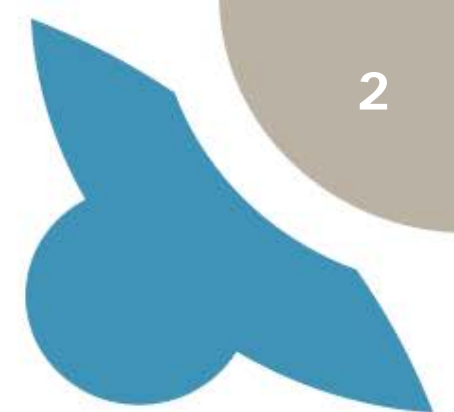

Fiatalok pénzügyi kultúra mérésének, fejlesztésének lehetőségei

Dr. Kovács Péter

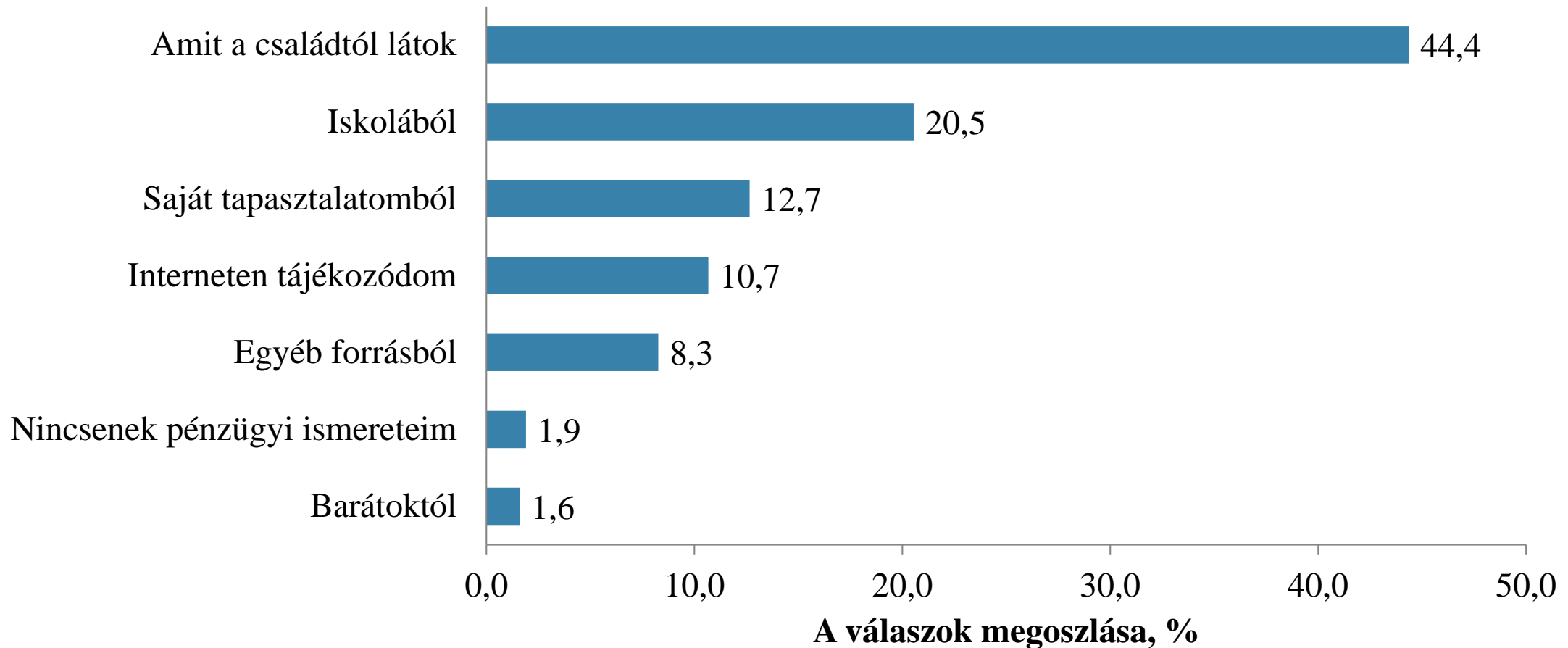
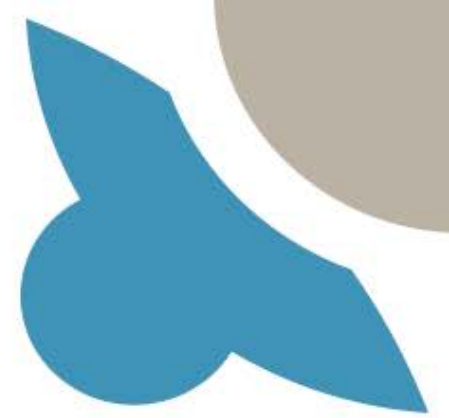
Szegedi Tudományegyetem

- ❖ A mindennapok során pénzügyi döntéseket kell hoznunk
- ❖ Van-e kultúránk a pénzhez?
- ❖ Megértjük-e a híreket, a mindennapokat?
- ❖ Össze tudunk-e hasonlítani ajánlatokat?
- ❖ Mennyire vagyunk tudatosak?
- ❖ Mit adunk át a jövő generációnak?
- ❖ Honnan veszünk pénzügyi információkat?
- ❖ „korai életszakaszban elkövetett pénzügyi hibák a későbbiek során igen költségesek lehetnek” (Lusardi et al. 2010, p. 358).

Legfőképpen honnan merítetd a pénzügyi ismereteid?

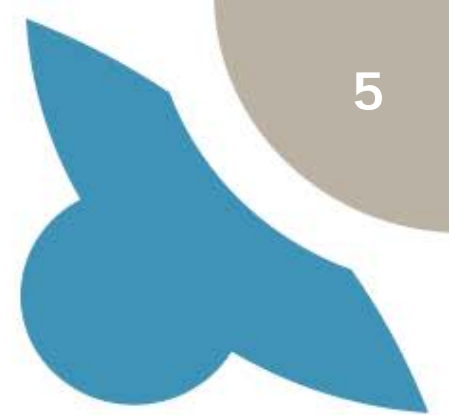
Fejlesztő modulok

- Pedagógusképzés
- Tréningek (például családi költségvetés, számla, információforrások)
 - Tudás és hozzáállás
- Ecocamp
- Kutatók éjszakája

Az előadás vázlata

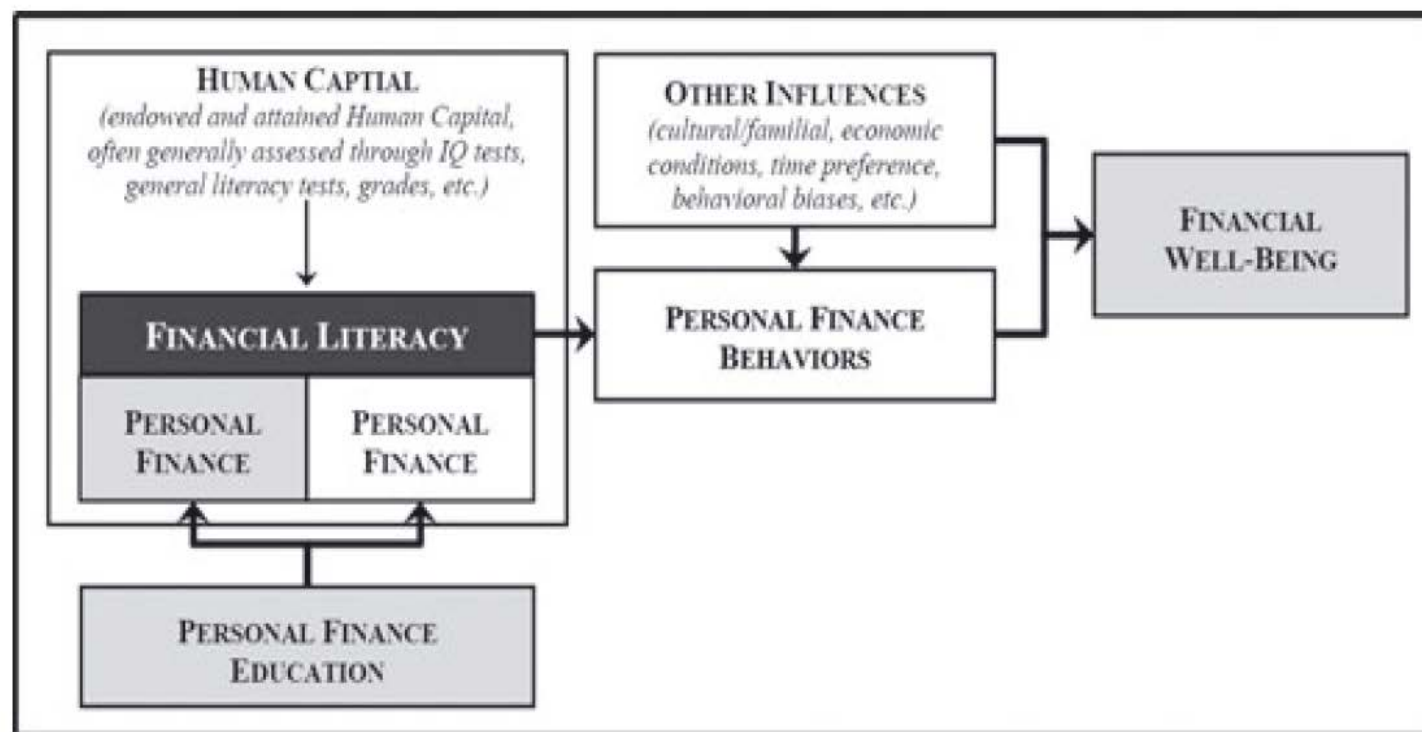
- Mi a pénzügyi kultúra? Hogyan mérhető?
- Mit tudunk a pénzügyi kultúráról?
- Hogyan fejleszthető?

Pénzügyi kultúra?

- Financial literacy vs pénzügyi kultúra, tudás, viselkedés, műveltség, jólét?

Relations among Financial Literacy, Knowledge, Education, Behavior and Well-Being

Forrás: Huston (2010)

Literacy

- Írni-olvasni tudás
- Speciális területhez kötődő ismeret
- Speciális területek
- Együttes fejlesztések fontossága

Health literacy

Health Literacy Definition – “The degree to which individuals have the capacity to obtain, process, and understand basic *health* information and services needed to make appropriate *health* decisions” (Weiss et al., 2005, p. 514).

Issues of Limited Literacy - “Individuals with limited literacy have less knowledge about their health problems, more hospitalizations, higher health care costs, and poorer health status than those with adequate literacy” (Weiss et al., 2005, p. 514).

Claim – Patients need to understand both text and numbers to successfully deal with today’s health care system.

Benefits of Tool – Knowing a patient’s health literacy skills helps clinicians and health care administrators tailor health information in a format the patient can understand.

Ultimate Goal – Help providers improve patient physical well-being.

A pénzügyi kultúra

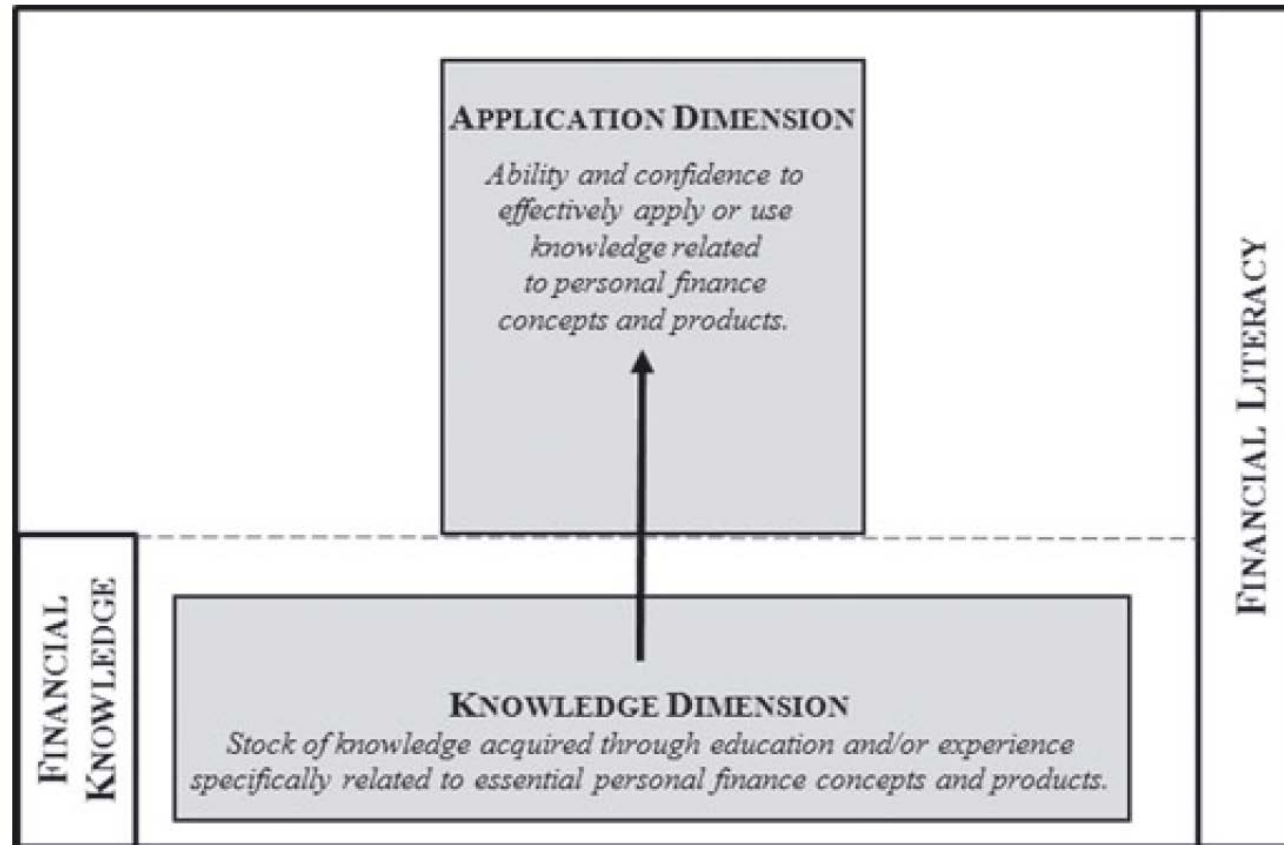
„a tudatosság, ismeretek, készségek, attitűdök és viselkedések kombinációja, melyekre szükség van a megalapozott pénzügyi döntések meghozatalához és végső soron az egyéni pénzügyi jólét eléréséhez.” (Atkinson–Messy 2012, 14. o.).

„a pénzügyi ismeretek és készségek olyan szintje, amelynek segítségével az egyének képesek a tudatos és körültekintő döntéseikhez szükséges alapvető pénzügyi információkat azonosítani, majd azok megszerzése után azokat értelmezni, és ez alapján döntést hozni, felmérve döntésük lehetséges jövőbeni pénzügyi, illetve egyéb következményeit.” (MNB-PSZÁF, 2008, p. 1)

„annak a tudásnak és azoknak a képességeknek az összessége, amelyekkel hatékonyan irányíthatóak az egyén pénzügyei egész életén át a pénzügyi jólét érdekében” (Suganya, Sakthivelrani & Durai, 2013).

Pénzügyi kultúra dimenziói

Concept of Financial Literacy

Pénzügyi kultúra dimenziói

- A különböző meghatározásokban több közös témakör található: a banki szolgáltatások, megtakarítások és befektetések, hitelezés, nyugdíj és biztosítás
- infláció, diverzifikáció, kamat, kamatos kamat.
- **cselekvésre való késztetés**
- tudatos pénzügyi magatartás dimenziói: „a célkitűzés, a tervezés, a megtakarítás, a jövőorientáció, az ésszerű költekezés és a költségek ellenőrzése, valamint a kommunikáció a pénzügyekről.” (Zsótér, 2013, p. 675)

Pénzügyi kultúra mérése

- Önbevallás vs. Tudásteszt
- Tudástesztek
 - Dimenziók leképzése itemekkel (3-68)
 - Mesterséges mérőszám:
 - helyes válaszok aránya
 - Faktorok
- Pisa-teszt
- PLS

Pénzügyi kultúra mérésének problémái

- Nincs standard fogalom és item készlet
- Nyitott-zárt kérdések
- Kérdések nehézsége, Rasch elemzés
- Küszöbértékek alkalmazása, utána logit modell,
- Hogyan kérdezünk (például árfolyam)
- Felnőtteknél torzít, hogy amit éppen használ az alapján ítélt meg pénzügyi szolgáltatásokat
- Nemzetközi összehasonlíthatóság

Econventio modell

A vizsgálati modell

6 témakör

1. banki szolgáltatások,
2. megtakarítások és befektetések,
3. hitelezés,
4. nyugdíj és biztosítás,
5. munka világa,
6. általános gazdasági ismeretek: infláció, adózás, ország kockázat

A vizsgálati modell

Minden témakörön belül

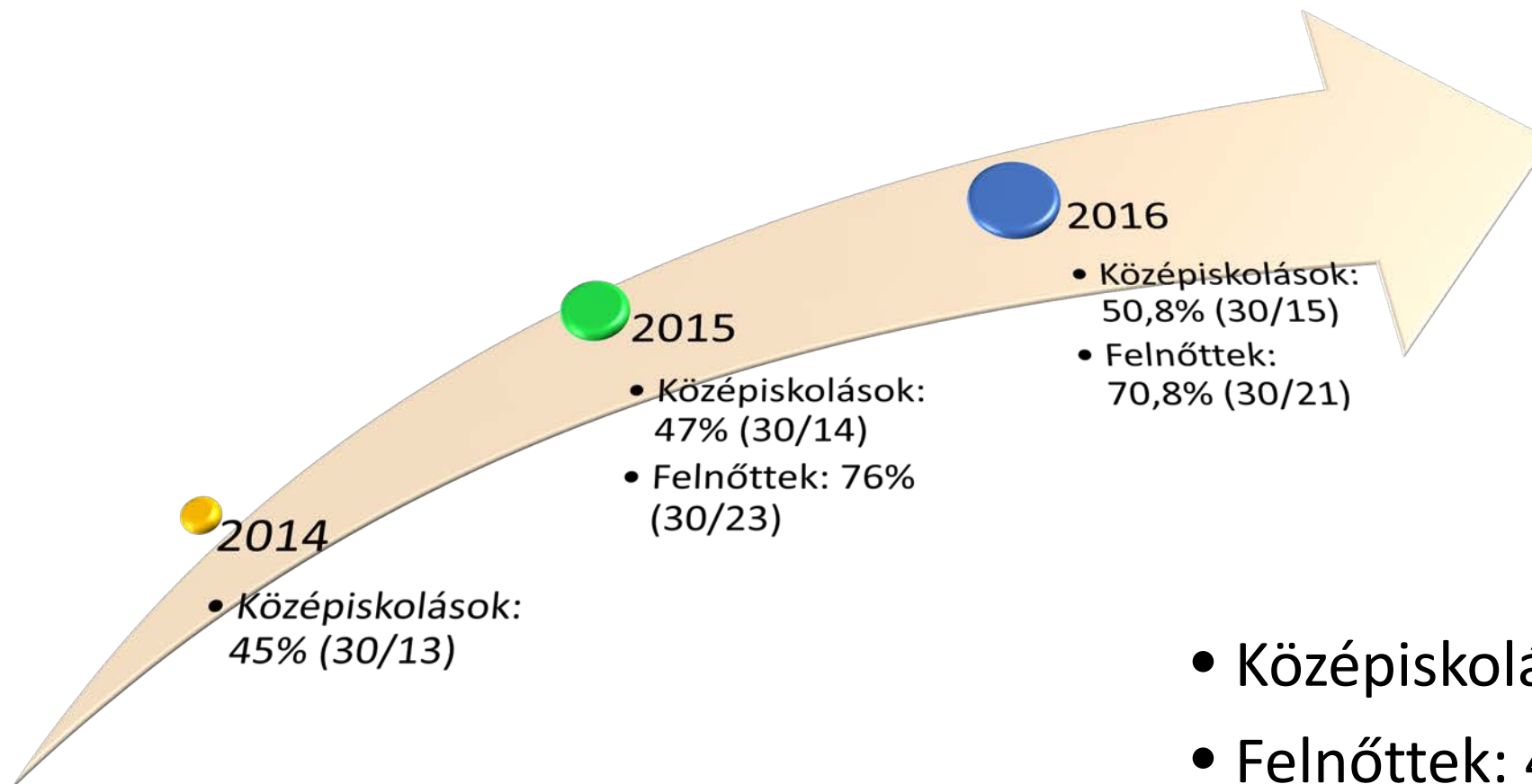
- Attitűd
- **Ismeretek**
- **Számolási készségek**

Pénzügyi tudás mérhetősége

- Econventio-index

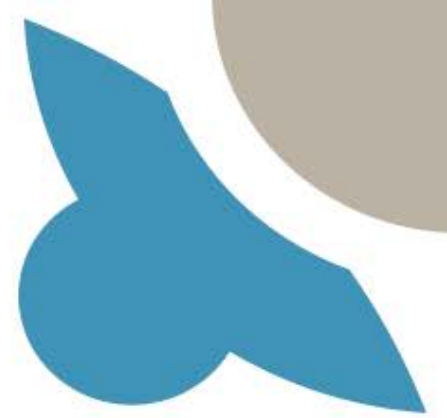
Econventio-index

- Középiskolások: ~14000 fő
- Felnőttek: 4332 fő

Tudásteszt eredmények: Szignifikáns teljesítménykülönbségek

- Miért ugyanaz a teszt?
- A programban résztvevő felnőttek minden kérdés esetében jobban teljesítettek a középiskolás teszten, mint a középiskolások, ugyanakkor a problémás területek ugyanazok: számolási készség, jegybanki funkciók, infláció, kamat.
- A helyes válaszok arányában a legnagyobb különbség a munka világa témakör esetében van.

Középiskolás profil (1)

Gazdasági képzés	
Igen (53%)	Nem (50%)
Képzés	
Gimnázium(54%) Egyéb (56%)	Szakgimnázium (49%) Szakiskola (48%)
Nem	
Nő(49%)	Férfi (52%)
Korábban töltöttek ki tesztet	
Igen (55%)	Nem (49%)

- Életkor
- „Nincsenek tapasztalataim”
- 4 kérdés

Középiskolás profil (2)- Pénzügyi társasjáték

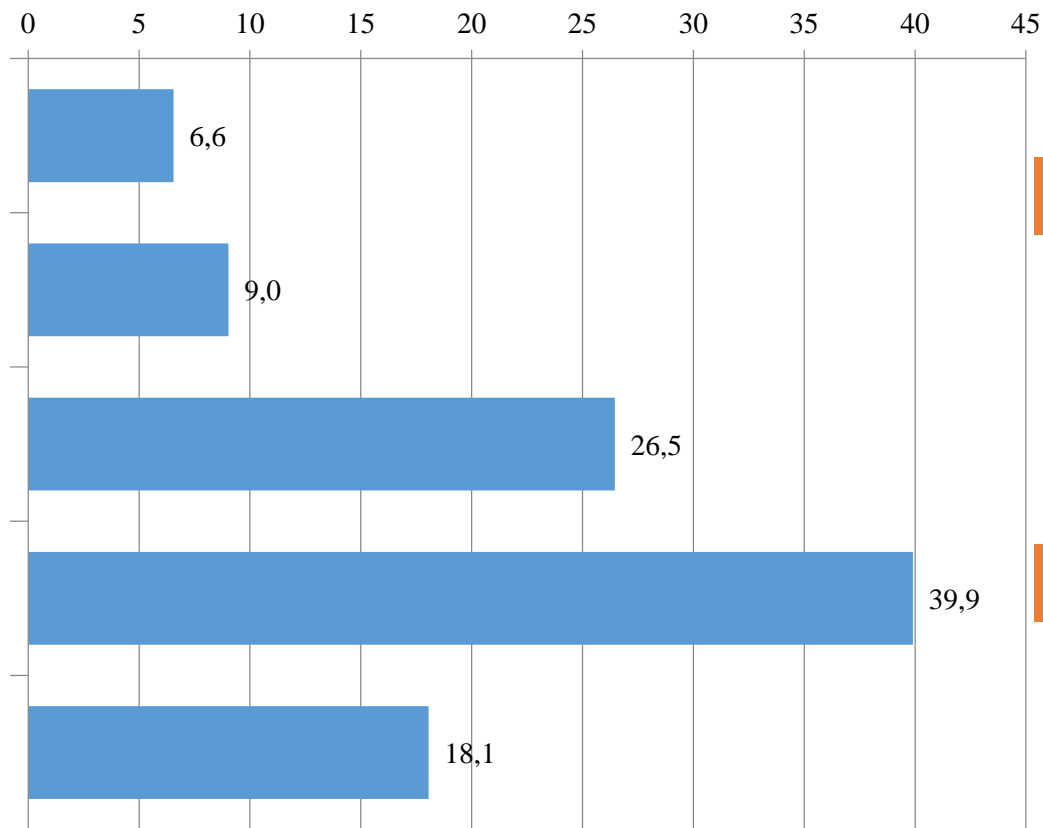
Nem ismerem ezeket a játékokat

Ismerem, de egyáltalán nem
játszottam még ezekkel

Kisebb koromban játszottam
ezekkel, ma már nem

Igen, néha előfordul

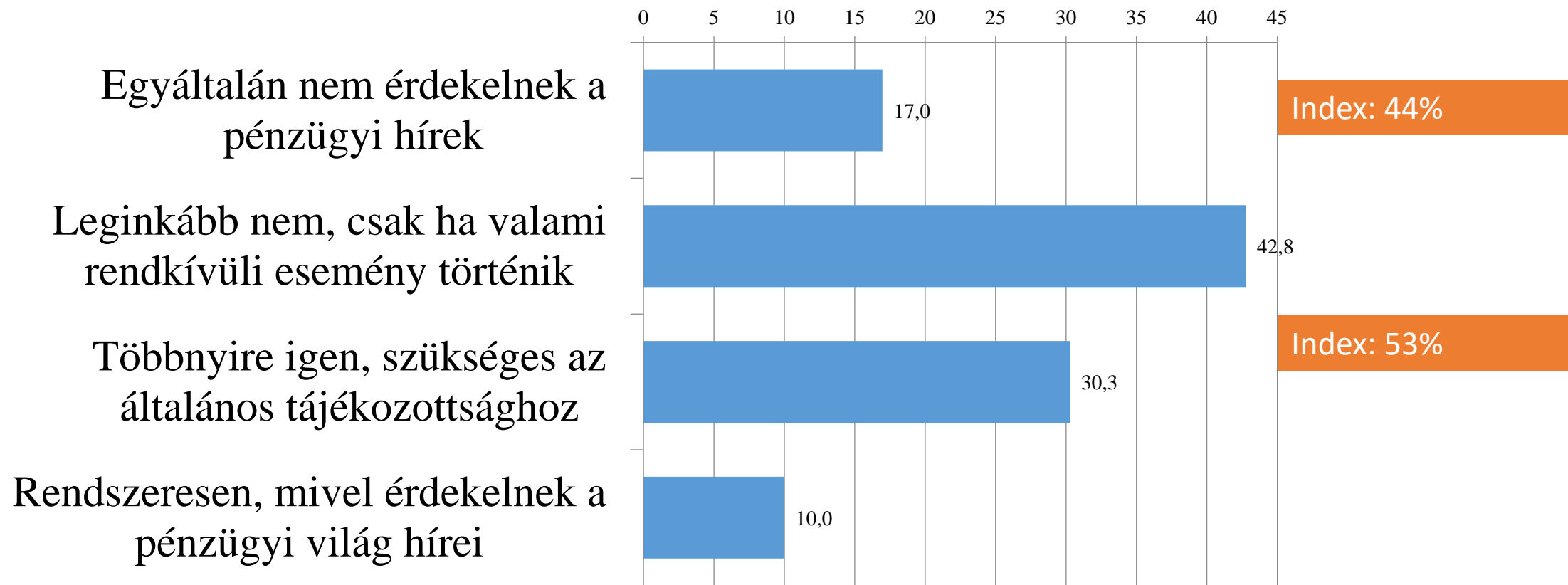
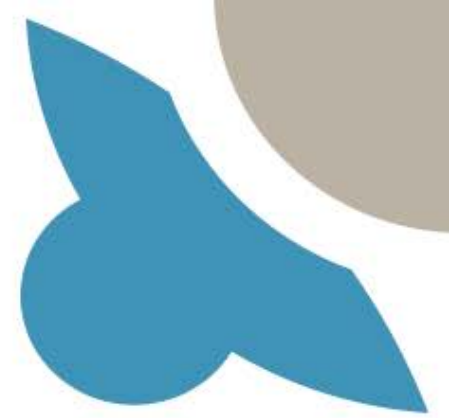
Igen, gyakran

Index: 42%

Index: 52%

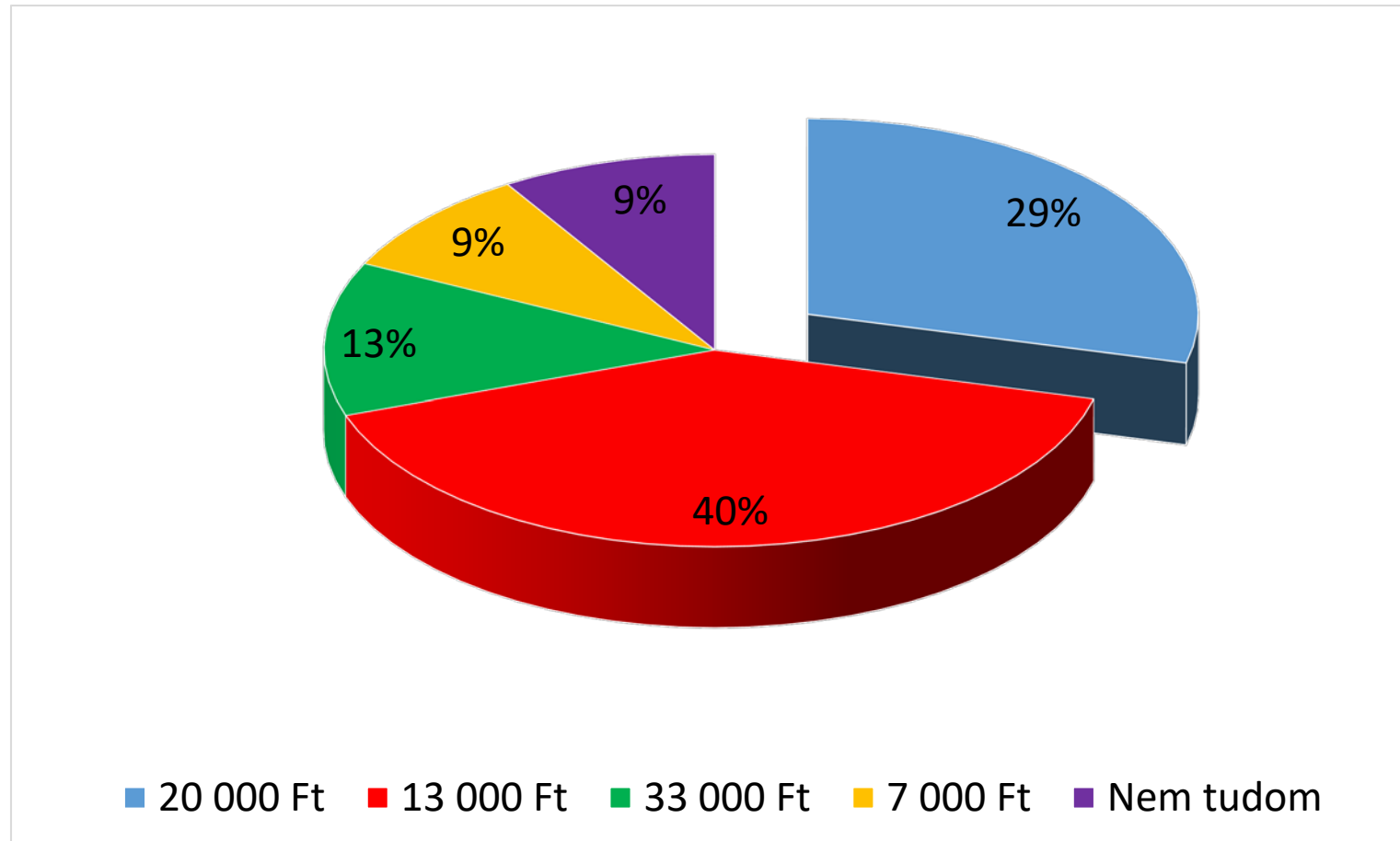
Középiskolás profil (3)- Pénzügyi, gazdasági hírek

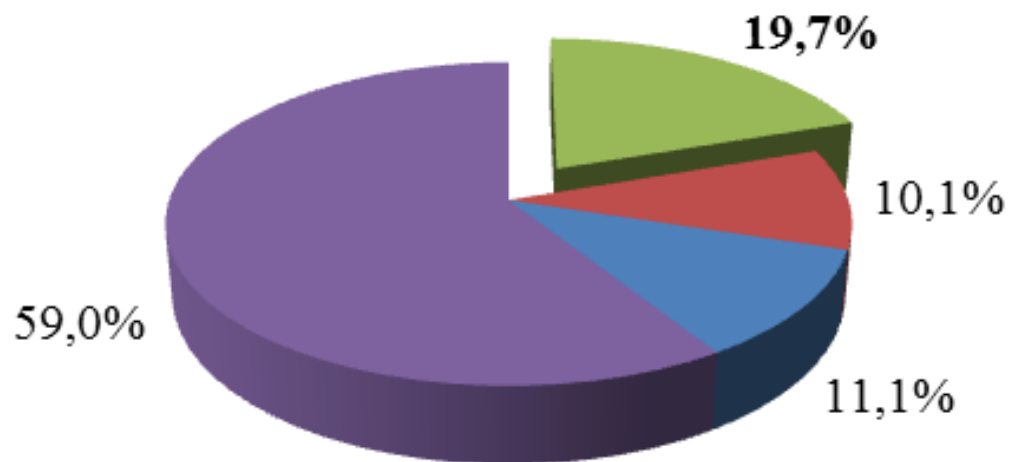
Középiskolás érdekessegek

Havi bruttó 200 000 Ft-os fizetést kapsz, ennek a nettója hozzávetőlegesen 130.000 Ft. A nyugdíjárulék 10%. Mennyi a fizetésedből a nyugdíjárulékként levont rész?

Miben van válság idején a gazdaság?

- a) Recesszióban.
- b) Szecesszióban.
- c) Stagnálásban.
- d) Inflációban.
- e) Nem tudom.

■ Recesszióban. ■ Szecesszióban. ■ Stagnálásban. ■ Inflációban.

Ajánlások

- Komplex fejlesztőcsatornák szükségesek segítőkkal
- Fontos a felnőttképzés és a provokatív gondolatok
- Hozzáállást és attitűdöt is fejleszteni kell
- Gyakorlati ismeretek átadása szükséges
- Tanuljunk meg tanulni
- Jártasságok párhuzamos fejlesztése szükséges

We were not taught
financial literacy in
school. It takes a lot of
work and time to
change your thinking
and to become
financially literate.

Robert Kiyosaki

Thank you for your attention!

kovacs.peter@eco.u-szeged.hu

